

Değerli Velimiz,

“SORUMLULUK” değeri öğrencilerimizin kendi ayakları üzerinde durabilmeleri, bir birey olarak toplumsal rollerini alabilmeleri için çok önemlidir. Sorumluluk, bireyin sosyal yaşama uyum sağlaması, üzerine düşen görevleri yerine getirmesidir. Ayrıca, bireyin kendine ait bir olayın başkaları üzerindeki etkilerini üstlenmesi, başkalarının haklarına saygı göstermesi ve kendi davranışının sonuçlarını sahiplenmesi anlamına da gelmektedir. **Sorumluluk, doğuştan getirilen değil, sonradan öğrenilen davranışlardan oluşur. Sorumluluğu öğrenmek de tıpkı diğer becerileri öğrenmek gibidir. Kişi ne kadar çok denerse bu konuda o kadar çok başarılı olur.**

SORUMLULUK SAHİBİ KİŞİLER

- Kendine güvenir, kararlarını kendisi verir.
- Karar alırken seçenekleri düşünür ve ileriye görebilir.
- Bağımsız davranır, davranışlarının etkisini dikkate alır.
- Kendi başına yapabileceği işleri yardım almadan yapar.
- Etkili plan yapar, zamanı iyi kullanır.
- Özeleştirir yapar.
- Bugünün işini yarına bırakmaz.

SORUMLULUK SAHİBİ ÇOCUK YETİŞTİRMEK İSTİYORSANIZ AŞAĞIDAKİ HUSUSLARA DİKKAT EDİNİZ

1. Mesajınızı iletin. Öncelikle çocuğunuz sizin ondan ne istediğinizi açık ve net bir şekilde bilsin. “Kardeşinle kavga etmeni istemiyorum”, “Odanı toplamalısın”, “Her gün bir saat ders çalışmanı istiyorum” gibi.

2. Çocuğunuz için yaşına uygun sorumluluklar listesi hazırlayın ve uygulayın,

3. Çocuğunuzun seçim yapmasına izin verin,

4. Onun adına düşünmeyin, onun adına iş yapmayın,

5. Ona yardım edeyim derken sorumluluklarının gelişmesine engel olmayın,

6. Çocuğunuzun size çok bağımlı olduğunu düşünüyorsanız koruyuculuktan vazgeçin,

7. Hiç bir zaman çocuğunuzun sizin kadar sorumlu olmasını beklemeyin,

8. Şimdiye dek kullandığınız ve bir işe yaramayan cezalandırma yöntemlerini bırakın.

9. Çocuğunuza istediğinizi yapmazsa sonucunun ne olacağını anlatın ve bundan da kendisinin sorumlu olduğunu söyleyin. “Kardeşinle kavga edersen sinemaya gidemezsin”, “Odanı toplamazsan arkadaşlarınla buluşamazsın” gibi.

10. Çocuğa neyi, nasıl, ne zaman yapacağını anlatın.

11. Çocuğa sorumluluk verirken yaşına ve fiziki durumuna dikkat edin.

12. Anne baba olarak verdiğiniz sözlerin arkasında durarak örnek olun.

13. Aşırı koruyucu davranmayın. Aşırı koruyucu aile tutumları çocukta sorumluluk bilincinin gelişmesini engeller, özgüvenini zedeler.

14. Çocuğunuzun hata yapabileceğini, hataların ona tecrübe kazandıracağını kabul edin.

Hatalarına çok büyük cezalar ile karşılık vermeyin.

15. Çocuklar bazen kuralları denemek ister. Bu durumu yaşayacağınızı unutmayın. Onun deneyimlerinin sonuçlarına katlanmasına izin verin.

16. Sorunlarını onun adına çözmeyin. Bazı tercihleri ve seçimleri kendisinin yapmasına izin verin. Sorunlarının üstesinden gelmesi için onu destekleyin. Sürekli sorumsuz davranan çocuklar, anne babaları tarafından sorumlu davranmalarına izin verilmeyen çocuklardır. Bu nedenle onların sorumlu davranmalarını destekleyiniz.

17. Bu son ve en önemli aşamadır; söylediğiniz sözün arkasında durun. Asla yerine getiremeyeceğiniz sözler sarf etmeyin.

18. Çocuğunuzun görev ve sorumluluklarıyla baş başa bırakın.

19. Örneğin odasını toplaması gereken bir çocuğun odasını onun yerine siz toplamayın. Bırakın kendisi yapsın.

20. Yardım istediği zaman yardım edin. Örneğin çocuğunuzun işini yaparken zorlandığını görüyorsanız gidip nasıl yapması gerektiğini söylemeyin. Bırakın sizden yardım istesin. Yardım isteyip istemediğini de sorabilirsiniz. Böylece zorlandığında soru sormasını öğrenmiş olacaktır.

21. Desteğe ve yardıma açık olduğunuzu ifade edin. Örneğin dışarı çıkacaksınız ve çocuğunuzdan giyinmesini istediniz. Giyinirken biraz zorlanıyorsa onu yalnız bırakın. Siz de hazırlanın ve yardıma ihtiyacı olursa seslenmesini yardıma gelebileceğimizi söyleyin.

22. Seçim yapmalarına fırsat tanıyın. Örneğin gezmeye giderken ne giyeceğini kendisinin seçmesine dışarıda otururken neyi içeceğine karar vermesine fırsat tanıyın.

İki ve Üç Yaş Çocuklarının Alabilecekleri Sorumluluklar

- Oyuncakları toplamak ve onları yerlerine koymak,
- Kitap ve dergileri gerekli yerlere koymak,
- Peçete, tabak ve çatal kaşıkları sofraya koymak (ama istenen biçimde olmayabilir),
- Bir şeyler yedikten sonra kendi kirli tabaklarını kaldırmak,
- Kendisiyle ilgili bazı durumlarla ilgili seçme imkanının sunulması
- sonucunda karar verme yeteneğinin gelişmesi,
- Sofranın toplanmasına yardımcı olmak,
- Yardımla giyinmek ve soyunmak.

Dört Yaş Çocuklarının Alabilecekleri Sorumluluklar

- Sofrayı kurmak,
- Oyun oynadıktan sonra oyuncaklarını veya kendine ait eşyaları yerlerine kaldırmak,
- Oyun oynarken nerede olacağını anne babasına söylemek,
- Toz alma gibi basit ev işlerinde yardımcı olmak,
- Bulaşık makinesinin doldurulmasına yardım etmek,
- Alışveriş dönüşü malzemelerin yerleştirilmesine yardımcı olmak,
- Alışveriş sırasında malzemelerin raflardan alınmasına yardımcı olmak,
- Basit bazı yiyeceklerin hazırlanmasına yardım etmek.

Beş Yaş Çocuklarının Alabilecekleri Sorumluluklar

- Sofrayı, her şeyi yerli yerine koyarak hazırlamak,
- Yatakları düzeltmek ve odasını temizlemek,
- Basit bir kahvaltıyı hazırlamak,
- Yedikten sonra kirlilerini kendi başına kaldırmak,
- Giyeceklerini önerileri dikkate alarak seçmek ve kendi başına giyinmek,
- Kirli giyeceklerini sepete atmak,
- Telefona gerektiği şekilde cevap vermek,
- Ayakkabılarını bağlamayı öğrenmek,
- Kendi kendine hazırlanmak (saçını tarama).

MEHMET SAĞLAM

PSİKOLOJİK DANIŞMAN

